

serviens David. Quare ab eo tempore usque ad regnum Joram filii Josaphat Idumæis ex Judæorum genere præfecti præponebantur. Sub Joram autem, ut habes lib. 4 Regum cap. 8, vers. 20: *In diebus ejus (Joram) recessit Edom, ne esset sub Juda, et constituit sibi regem.* Hoc autem de Edom ideò videtur commemoratum hoc loco, ut ostendatur, quo in statu foret sub Josaphat res Judaica, quæ statim rebellante Idumæo suæ dignitatis atque usûs magnum suscepit detrimentum.

VERS. 49. — REX VERÒ JOSAPHAT FECERAT CLASSES IN MARI, QUÆ NAVIGARENT IN OPHIR. Secutus, ut apparet, Josaphat Salomonis exemplum, instruxit classem quam mitteret in Ophir, ut ea inde comportaret omnia, quibus antea Salomon ornaverat Hierosolymam. Quam ad rem societatem cum illo inire voluit Ochozias rex Israel, qui Achab paulò ante in regno successerat; neque tamen ab eo, quod optabat, obtinuit; sed omnis illius conatus excidit inanis. Cùm enim in Asiongaber, in portu videlicet maris Rubri, gravis esset coorta tempestas, fractæ sunt naves, et omninò dissoluta classis. Quid sit Ophir, quid Asiongaber, diximus supra cap. 9, vers. 26. Neque aliquid ampliùs, quod hùc conferri possit, invenio. (1)

VERS. 51. — DORMIVITQUE JOSAPHAT CUM PATRIBUS SUIS. Quæ reliqua sunt ad finem usque capituli, explicatione non indigent: neque aliud continent quàm mortem et sepulturam Josaphat, et quàm se gesserit impiè rex Ochozias, qui pro Achab parente in regnum Israel susceptus est; cujus fuit ut regii nominis, sic etiam impietatis legitimus hæres. Quidam sepultum esse putant Josaphat in quâdam valle, quæ ab

(1) VERS. 50. — AIT OCHOZIAS FILIUS ACHAB AD JOSAPHAT: VADANT SERVI MEI CUM SERVIS TUIS, etc. Contrarium legitur in Paralipomenis, ubi Josaphat et Ochozias uno consilio classem instruunt, mittendam in Tharsis; sed improbens Dominus illud fœdus, ab Josaphato cum regibus Israelis compositum, id commisit, ut fractis navibus cœptum iter abrumperetur. Discrimen istud conciliatur, si indicamus, Josaphatum primò difficilem se præbuisse ad ineundam cum Ochoziâ societatem; quam deinde à se extorqueri passus sit. Commentariorum scriptores alii censent Josaphatum et Ochoziam primò quidem junctâ operâ classem instruxisse; quâ Numinis consilio in portu Asiongaber contractâ, novæ societati aures præbere, cùm de reparandâ classe ageretur, Josaphatum recusasse. Id autem postremum molimen narrari hic in Scripturâ. Innuitur hæc sententiâ, vel Josaphatum suis sumptibus alteram classem instruxisse, vel consilium mittendi suos itinere maritimo penitus abjecisse. (Calmet.)

ejus tumulo dicta existimatur vallis Josaphat; de quâ Joel. c. 3. Quod hic locus facile confutatur, qui sepultum dicit Josaphat in civitate David cum patribus suis. Cur hæc vallis dicta sit Josaphat, diximus in citatum locum Joelis: neque hic occurrit aliquid, quod adicere magnum videatur habere operæ pretium. Plura traduntur de Josaphat lib. 2 Paralip. à cap. 17 ad cap. 21, quæ nos, ubi eò ventum fuerit, explicabimus.

Externa quæ in tempus hujus libri III inciderunt.

Totus hic liber, qui extrema continet Davidis gesta, et quinque regum ad mortem usque Josaphat, annos continet 126, quos ita colligo: Salomon regnavit annos 40, lib. 4 Reg. c. 11; Roboam annos 17, 3 Reg. cap. 14; Abias 3, 3 Reg. cap. 15; Asa 41, 3 Reg. 15; Josaphat 25, 3 Reg. 22, qui anni summam complent, quam supra produximus. Sumpsit liber iste exordium ab exordio regni Salomonis, seu potius ab extremâ ætate Davidis. Quo anno mundi incertum, cùm ratio temporum usque adeò sit incerta, ut in eorum calculo nemo ferè cum altero consentiat. Quidam iniisse regnum Salomonem arbitrantur anno ab orbe condito 3025; ita Tornielus. Quidam 3150; ita Genebrardus in Chronicis. Eusebius item in Chronico 4160; Galarza lib. 7 Institut. evangel. cap. 9, 2950, ubi quartam mundi partem, quæ cœpit à Davidis regno, exordium duxisse dicit ab anno mundi 2890; quòd si his 40 annos addas, quibus regno præfuit David, in annum 2950, incurris in imperii Salomonis exordium. Ex his sententiis tu illam elige, quam malueris; neque enim ego in tantâ, et temporum confusione, et auctorum varietate, aut affirmare quidquam, aut improbare audeo, maximè cùm ad eam rem statuendam nullum appareat grave in Scripturâ sacrâ fundamentum.

In Salomonis ætatem incurrerunt ex profanis apud Athenienses Agastus rex secundus, et Archippus tertius. Apud Assyrios Eupales trigessimus, et Lasthenes trigessimus primus rex. Apud Lacedæmones Agis rex secundus, et Arcestratus tertius, et Labotes quartus. Apud Corinthios Ixion et Agilaus. Apud Romanos Alba Sylvius, sextus Latinorum rex. Hæc ex Eusebio in Chronico. Eusebius idem lib. 10 Præparat. Evangel. cap. 3, sub hæc tempora floruisse tradit viros quosdam aut musicâ, aut poeticâ facultate clarissimos, quales fuerunt

Homerus, Linus, Thamyras, Amphion, Orpheus et alii, qui suis aut factis, aut commentis poetarum fabulas impleverunt, quod etiam in Chronicis probat Genebrardus; quod mihi difficile est, si ante hoc tempus statuamus excidium Trojanum contigisse. Sed ut hæc tempora fabulosa fuerunt, ita etiam non est mirum, si hæc omnia, cùm plurimùm habeant fabularum admixtum, variis sint à variis scripta temporibus.

Sub Roboam divisum est imperium Israeliticum, cujus decem sibi partes assumpsit Roboam filius Nabath, qui fuit primus rex Israel. Quo tempore regnarunt apud Assyrios Laosthenes, apud Lacedæmones Doristhus, apud Ægyptios Smerdis, et Sesac, qui et Suchim dicitur ab Eusebio; hunc Herodotus Schestim appellat, ut docet Josephus lib. 8, cap. 4. Apud Athenienses Thersippus, apud Corinthios Tryminas, apud Latinos Sylvius Athis. Hæc ex Eusebio in Chronico. Idem reges florue-

runt sub Abiâ, qui tribus tantùm annis regnavit. Sub Asâ regnarunt in Israel reges septem, Roboam, Nadab, Basa, Ela, Zambri, Ambri, Achab. In Assyriâ Privades et Orphrateus; in Lacedæmoniâ Agesilaus. In Ægypto Pseusensous. Athenis Phorbas, Corinthi Bacis, seu Barcis. Apud Latinos Capis Sylvius, et alter Sylvius Capis filius. Ita fermè Euseb. Chron. Sub Josaphat regnarunt in Israel Achab et Ochozias illius filius. In Assyriâ Orphrateus. In Lacedæmoniâ Archelaus, Athenis Mecades, Corinthi Agelas. Apud Latinos Capetus Sylvius, et Tiberinus Sylvius, qui fluvio Tiberi nomen dedit, cùm prius vocaretur Albulâ, et Agrippa Sylvius. In Ægypto Nopher Cheres, Amenophis, Osochor, Spinaces. Ita ferè Eusebius in Chronicis. Alia ab aliis adduntur plurima, quæ minus certa sunt, et illa accuratius explorare longi esset negotii, et non valde ad interpretis institutum; quare prudens ab illis abstineo, hæc strictim attingisse contentus.

INDEX RERUM.

	Columnâ		
SEQUITUR SANCTI IN LIBRUM II. REGUM COMMENTARIUM.	9-10		
Caput VIII. Narrantur plurimæ Davidis victoriæ. Mittit Thou rex Emath filium suum congratulans, et regi gratias agens. Recensentur Davidis principes.	40		
Commentarium.	41		
Caput IX. David accersit Miphiboseth, filium Jonathæ.	51		
Commentarium.	53		
Caput X. Legatos Davidis rex Ammonitarum contumelias afficit. Ammonitarum et Syrorum clades.	41		
Commentarium.	45		
Caput XI. In adulterium David incidit cum Bethsabæe uxore Uriæ. Jubetur Joab ut periculo Uriam exponat. Post mortem Uriæ, Davidis uxor fit Bethsabæe.	55		
Commentarium.	59		
Caput XII. Nathan desuo peccato Davidem arguit. Culpam rex confessus, hujus tantùm remissionem obtinet; propheta enim inter alias pœnas illi nuntiat mortem filii adulterini. Salomonis nativitas. Rabbath expugnatio, sævitia adhibita contra Ammonitas.	81		
Commentarium.	87		
Caput XIII. Amnon filius Davidis incestum patrat cum Thamar sorore Absalomis; stupratam illam tantùm odit quantum antea dilexerat. Ammoni mortem intentat Absalom, et ad Tholomai regem Gessur aufugit.	127		
Commentarium.	135		
Caput XIV. Reditum Absalomis à Davide Joab obtinet; Jerusalem revertitur Absalom, et per Joab facultatem obtinet prodeundi coram Davide.	155		
Commentarium.	159		
Caput XV. Absalom regem sese declarare facit in Hebron. A Jerusalem Davide aufugit. Ethai, Cethæus, illi adhæret.			
		Arcam et summos pontifices Jerusalem reverti jubet, necnon et Chusai, ad erudenda Achitophelis consilia.	181
		Commentarium.	187
		Caput XVI. Siba servus Miphiboseth suum dominum calumniatur apud Davidem. Semei Davidem contumelias afficit. Jerusalem ingreditur Absalom. Coram illo Chusai prodit. Concubinas patris sui stuprat Absalom.	213
		Commentarium.	217
		Caput XVII. Consilium dat Achitophel persequendi Davidis; hoc autem consilium eruit Chusai, et monet Davidem, qui Jordanem transgreditur. Suspendio interit Achitophel. Davidem persequitur Absalom. Cibaria Davidi præbentur.	229
		Commentarium.	235
		Caput XVIII. Victoria exercitus Davidis in Absalomem, qui fugiens arbori suspensus hæret. Illum Joab transfligit. Filii sui mortem David luget.	251
		Commentarium.	257
		Caput XIX. Mortem Absalomis Davidem lugere non cessantem Joab cogit prodire coram populo. Tribus Juda illum Jerusalem reducit. Ignoscit Semei. Recipit Miphiboseth. Suum regi filium Berzellai permittit. Israelis querelæ contra Judam.	279
		Commentarium.	287
		Caput XX. Novam seditionem movet Seba contra Davidem. Invidus fit Joab fiducia Davidis in Amasam, et hunc interficit. It obsessum Abela, quò Seba sese receperat. Occiditur Seba.	307
		Commentarium.	313
		Caput XXI. Fames trium annorum in Israele. David Gabaonitis tradit septem viros de familiâ Saülis. Pietas Respha in corpora illorum principum. Illos sepeliri jubet David. Bella contra Philistæos.	329
		Commentarium.	333

- Caput XXII. Canticum quod cecinit David ad gratias agendas Deo, qui illum ab omnibus hostibus liberaverat. 359
 PARAPHRASIS. 362-363
 Commentarium. 369
- Caput XXIII. Davidis verba novissima. Nomina virorum ipsius fortissimorum. 415
 Commentarium. 419
- Caput XXIV. David jubet dinumerari populum suum. Quâ de re corripitur à propheta Gad. Pestis à Deo immissa in Israel. 463
 Commentarium. 467
- IN LIBRUM III. REGUM COMMENTARIUM. 501-502
- Caput primum. Eligitur Abisag ad calesaciendum Davidem in senectute. Populum sibi devincit Adonias, ut rex declaratur. Successor Davidis instituitur Salomon; Adonia ignoscit. *Ibid.*
 Commentarium. 509
- Caput II. Ultima dat præcepta David ad Salomonem. Moritur. Adonias interficitur. Ejicitur Abiathar. Gladio conficitur Joab in ipso altaris cornu. Morte mulctatur Semei. 543
 Commentarium. 551
- Caput III. Pharaonis filiam Salomon ducit uxorem. Sapientiam à Deo petit. Præter illam divitias et gloriam Deus illi largitur. Judicium ab illo latum inter duas mulieres. 591
 Commentarium. 597
- Caput IV. Salomonis primates. Dominationis illius extensio. Pax sub illius regno. Hujusce principis sapientia. 637
 Commentarium. 643
- Caput V. Fœdus Hiram inter et Salomonem. Mittit Hiram ligna necessaria construendo templo. Salomon eligit in Israele viros qui profuturi erant ædificationi hujusce templi. 673
 Commentarium. 677
- Caput VI. Descriptio templi à Salomone ædificati. 695
 Commentarium. 701
- Caput VII. Descriptio palatii Salomonis. Varia opera templi causâ facta. 735
 Commentarium. 741
- Caput VIII. Templi dedicatio. Deo suas preces Salomon offert, populoque benedicit. Numerus victimarum immolarum in hac solemnitate. 773
 Commentarium. 785
- Caput IX. Salomoni iterum apparet Dominus. Regius ille princeps viginti urbibus regem Tyri donat. Plurimas civitates ædificat, multosque populos sibi subdit. Classem mittit in regionem Ophir. 829
 Commentarium. 835
- Caput X. Sabæ regina Salomonem adit. Hujusce principis sapientia divitiarumque. 853
 Commentarium. 857
- Caput XI. Amori mulierum totus se dedit Salomon. Mulieres autem illæ in idololatriam illum trahunt. Hostes quos Deus illi suscitavit. Abias propheta Jeroboamo promittit regnum decem tribuum. Salomonis mors. Roboam illi succedit. 895
 Commentarium. 903
- Caput XII. Locum dat Roboam sepa-

- rationi decem tribuum, quæ Jeroboamum regem eligunt. Roboam bellum parat contra Jeroboamum, quod prohibet propheta Semeias. Aureorum vitulorum cultus impius à Jeroboamo institutus. 935
 Commentarium. 941
- Caput XIII. Coram Jeroboamo propheta quidam prædicit Josiæ nativitatem et excelsorum destructionem. A leone occiditur ille propheta, quod præcepto Dei non parvisset. In suâ impietate permanet Jeroboam. 973
 Commentarium. 977
- Caput XIV. Uxorem suam Jeroboam mittit ut Abiam prophetam consulat de filii sui morbo. Jeroboami mors. Illi Nadab succedit. Templum Jerusalem vastat Sesac rex Ægypti. Interit Roboam. Illius loco regnat Abiam. 997
 Commentarium. 1001
- Caput XV. Roboami impietatem Abiam imitatur. Moritur, ipsique succedit filius Asa, qui Davidis pietatem imitatur; illius loco regnat filius Josaphat. Nadab interficitur à Baasa, qui regno potitur. 1021
 Commentarium. 1025
- Caput XVI. Excidium familiæ Baasæ prædicit Jehu. Baasæ mors. Illi succedit Ela. Zambri Elam interficit, et regem Israelis se declarat. Amri rex eligitur à populo; in palatio suo se succendit Zambri. Amri interitus. Illi succedit Achab, et Jezabel uxorem ducit. 1041
 Commentarium. 1047
- Caput XVII. Prædicit Elias pluviam in terrâ jamjam non delapsuram, donec ipsius ore jubeat Deus. A corvis nutritur ille propheta. Divertit ad Sarephtha, apud viduam cujus oleum et farinam multiplicat. 1063
 Commentarium. 1067
- Caput XVIII. Dominus Eliam mittit ad Achab. Abdiam suadet Elias, ut adventum suum nuntiet Achab. Colloquium Achab et Eliæ. Ille super sacrificium suum ignem descendere facit, et pseudo-prophetas Baal occidit. Pluviam à Deo impetrat. 1109
 Commentarium. 1115
- Caput XIX. Eliam interficere vult Jezabel. Ad montem Horeb sese recipit propheta. Illum Dominus mittit ad ungendum Hazaelem regem Syriæ, et Jehu regem Israel; spiritum prophetiæ accipit Eliseus, et Eliæ adhæret. 1149
 Commentarium. 1153
- Caput XX. Samariam obsidet Benadad, qui semel et iterum debellatur. Achab, fœdere cum Benadad sancito, à propheta reprehenditur. 1192
 Commentarium. 1199
- Caput XXI. Naboth, denegatâ regi Achab vite suâ, jussu Jezabelis lapidatur, et ideò ab Eliâ reprehensus Achab sese humiliat. 1223
 Commentarium. 1227
- Caput XXII. Achab et Josaphat à Syris debellantur. Defuncto Achab, regnat Ochozias. Josaphat succedit filius Joram. 1251
 Commentarium. 1261

